

Arkivreferanse: 2021/19194-134
Arkivkode: 026
Saksbehandlere: Randi Sletnes
Adm.enhet: Samfunnsutvikling, Svein
Thore Jensen
Kompetanse og
Tannhelse
Dato: 18.02.2022

Utvalg

Møtedato

Saksnummer

Eventuell deling av Innlandet fylkeskommune

Fylkeskommunedirektørens innstilling til vedtak:

Alternativ 1:

1. Innlandet fylkeskommune videreføres.
2. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å legge frem en sak for fylkestinget med utgangspunkt i de tilbakemeldinger som har kommet i høringsrunden. Formålet med saken er å videreutvikle Innlandet fylkeskommunes samfunnsutviklerrolle.
3. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å følge opp resultatene av undersøkelsen blant medarbeiderne, med mål om å styrke utvikling av felles kultur og samhandling på tvers av sektorer og fagområder.

Alternativ 2:

1. Fylkestinget søker om deling av Innlandet fylkeskommune. Fylkeskommunedirektøren gis fullmakt til å fullføre søknad om deling. Fylkesordfører sender søknad og utredning om deling til Kommunal- og distriktsdepartementet innen 1. mars 2022.
2. Fylkestinget legger til grunn at delingen gjennomføres etter prinsippene for virksomhetsoverdragelse, slik at en ivaretar ansattes rettigheter.
3. Fylkestinget ber regjeringen om å dekke samtlige kostnader knyttet til delingsprosessen.
4. Fylkestinget ber departementet initiere arbeidet med å utarbeide forskrifter med regler for gjennomføring av delingsprosessen.
5. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å legge frem en sak for fylkestinget i april, hvor det skisseres en prosess for gjennomføring av deling, og hvor det også pekes på muligheter for samarbeid videre, for å sikre fagmiljøer og kostnadseffektivitet.

Tron Bamrud
Fylkeskommunedirektør

Vedlegg:

- Sak fra fylkestinget 7. februar
- Brev: Informasjon fra KMD til tvangssammenslåtte kommuner
- Invitasjon til høring – kommuner
- Invitasjon til høring – andre
- Medarbeiderundersøkelsen
- Brev: Informasjon fra KMD om økonomisk kompensasjon
- Utkast til søknad om deling
- Utredning av deling
- Høringsuttalelser fra kommuner
- Høringsuttalelser fra organisasjoner
- Høringsuttalelser fra privatpersoner
- Høringsuttalelser fra regionale og nasjonale aktører
- Høringsuttalelser fra råd og utvalg
- Referat fra informasjons og drøftingsmøte
- ROS analyse arbeidsmiljø

Vurdering opp mot FNs bærekraftsmål:

Fylkeskommuner og kommuner er nøkkelaktører for å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling og realisering av bærekraftmålene i Norge. De er nærmest befolkningen, lokale bedrifter og organisasjoner. Samtidig er de ansvarlig for mye av den sosiale og fysiske infrastrukturen som påvirker befolkningens levekår og utviklingsmuligheter. Fylkeskommunen viderefører sitt ansvar uavhengig av interne omstillingsprosesser

Medvirkning fylkeskommunale råd:

De fylkeskommunale rådene har vært invitert inn i høringsrunden knyttet til spørsmålet om deling.

Innledning

I fylkestingets møte 8-9. desember 2021 la fylkeskommunedirektøren frem en sak om eventuell deling av Innlandet fylkeskommune (sak 104/2021). Saken ble utsatt og fylkestinget vedtok følgende:

Fylkeskommunen skal gjennomføre en rådgivende folkeavstemming om en eventuell oppløsning av Innlandet fylkeskommune før endelig vedtak i februar 2022. Fylkestinget ber regjeringen ta initiativ til utredning av fylkeskommunen som forvaltningsnivå.

I samme møte ble det fattet følgende vedtak (sak 127/2021):

- 1. Fylkesutvalget og gruppelederne som ikke er representert i fylkesutvalget oppnevnes som valgstyre og gis fullmakt til å ta alle avgjørelser som er nødvendig for å gjennomføre folkeavstemmingen. Valgstyret skal ta utgangspunkt i valglovens bestemmelser, men kan gjøre de tilpasninger som er nødvendig for å få avviklet folkeavstemningen innen neste fylkesting.*
- 2. Fylkesutvalget kan delegere myndighet til å fatte avgjørelser i spørsmål som ikke er av prinsipiell betydning til fylkeskommunedirektøren.*
- 3. Det tas kontakt med KMD for dekning av mulige kostnader. Udekkede kostnader til folkeavstemning og utredning dekkes av disposisjonsfond i fylkesbudsjettet for 2022.*
- 4. Fylkestingsmøtet i februar 2022 avholdes en uke senere enn planlagt, dvs. 22.-24. februar.*
- 5. For å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag til fylkestinget i februar 2022, bes fylkesutvalget om å gjennomføre en høringsrunde blant kommuner, fylkeskommunale råd, organisasjoner og andre, samt at det gjennomføres en undersøkelse blant medarbeiderne i Innlandet fylkeskommune.*

På bakgrunn av ovennevnte foreligger det nye fakta i saken. Fylkeskommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, jf. kommuneloven § 13-1., og har derfor vurdert at det i dette tilfellet ikke vil være tilstrekkelig å legge frem saken som ble utsatt, men nødvendig å utarbeide et nytt saksfremlegg. I saken som ble utsatt ligger det saksopplysninger knyttet til det å eventuelt dele fylkeskommunen, herunder konsekvenser knyttet til samfunnsutviklerrollen, organisasjonen, økonomi og innenfor de enkelte fagmiljøene. Dette blir ikke gjengitt i denne saksfremstillingen, siden saken fra desember ligger som vedlegg.

Bakgrunn

I Innlandet er det inngått en samarbeidsavtale mellom Arbeiderpartiet og Senterpartiet for fylkestingsperioden 2019 -2023. Her står det følgende: «Dersom det kommer et initiativ fra Stortinget om oppløsning av tvangssammenslåtte fylker, skal fylkestinget på nytt ta opp og ta stilling til om det er ønskelig å reversere sammenslåingen av Oppland og Hedmark». Høsten 2021 ble det gjennom stortingsvalget grunnlag for å danne en ny regjering bestående av Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Den nye regjeringen åpner for at tidligere sammenslåtte fylker kan be Stortinget om å oppløse fylkene dersom det er politisk flertall i fylkestinget for å gjøre dette.

Fylkestinget i Vestfold og Telemark vedtok 15. februar å søke om fylkesdeling. Det forventes at fylkestinget i Viken vedtar å søke om deling når saken behandles 23.-24. februar, og det samme gjelder for Troms og Finnmark, som har ekstraordinært fylkesting 25. februar.

Frist for å sende en utredet søknad om deling til Kommunal- og distriktsdepartementet, er 1. mars 2022, og tidspunkt for ikrafttredelse av nye fylkeskommuner vil være 1. januar 2024. Dersom fylkestinget i Innlandet vedtar å søke om deling, må søknad og utredning vedtas i fylkestinget 23.-24. februar. Administrasjonen har derfor, i perioden desember 2021 – februar 2022, arbeidet med utredning av konsekvenser ved en fylkesdeling, og rapporten ligger som vedlegg til denne saken.

I brev fra Kommunal- og distriktsdepartementet datert 11. februar 2022, informeres det om økonomisk kompensasjon for kostnader ved å gjennomføre delinger. Brevet er vedlagt denne saken. Fylkeskommunene og kommunene vil gjennom en søknadsbasert ordning få kompensert de direkte delingskostnadene, gruppert i følgende tre kostnadstyper: prosjektledelse og prosjektorganisering, nødvendige tilpasninger av IKT-systemer og intern og ekstern informasjon om delingen.

En deling av fylkeskommunen – formelt grunnlag og fremgangsmåte

Lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (Inndelingslova) gir bestemmelser både når det gjelder å slå sammen fylker og dele dem. Det er Stortinget som treffer vedtak om oppdeling etter § 5. Det er kun fylkestinget som kan fremme søknad om å utrede spørsmålet om deling, ikke innbyggerne, jf. Inndelingslova, § 8 annet ledd. I Inndelingslovens § 8, fjerde ledd, opplyses det om vilkår som søknaden om utredning av deling må oppfylle. Her står det at søknad om utredning skal være skriftlig og grunngitt og det må være forslag til grenser. Søknaden må også gjøre rede for hvordan søkeren blir berørt av delingen. Inndelingsloven gir for øvrig ingen føringer på hva som skal fremgå av en søknad.

Administrativ rapport: Utredning – deling av Innlandet fylkeskommune

I brev fra Kommunal og distriktsdepartementet datert 12. november 2021, kommer departementet med noen presiseringer knyttet til det å fremme en utredet søknad. I henhold til kommunelovens § 13-1, har fylkeskommunedirektøren en generell plikt til å påse at saker som legges frem for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. En godt utredet søknad fra fylkeskommunen er også viktig for at Kommunal- og distriktsdepartementet skal kunne legge frem en opplyst sak om deling for Stortinget.

Det må i søknaden fremgå hvilket fylke den enkelte kommune skal tilhøre. Søknaden må også inneholde forslag til fylkesnavn. At søknaden skal være begrunnet, innebærer at den

bør redegjøre for hvordan fylkeskommunen vil bli berørt av en deling. Utredningen bør blant annet omtale hvilke konsekvenser delingen vil få for samfunnsutviklingen i fylkeskommunen, tjenester til innbyggerne, herunder at nye fylkeskommuner kan ivareta lovpålagte oppgaver, myndighetsutøvelse og lokaldemokratiet. Det vises til inndelingsloven § 1 om at endringer i kommune- og fylkesinndelingen bør medvirke til å skape formålstjenlige enheter som kan gi innbyggerne og næringslivet tilfredsstillende tjenester og forvaltning.

Fylkeskommunedirektøren har ferdigstilt utkast til søknad om deling. Vedlagt søknaden vil det legges frem en rapport hvor en har utredet konsekvenser av deling. Rapporten er utarbeidet av en administrativ gruppe, og det har ikke vært noen politisk involvering. Nedenfor følger utdrag fra rapporten, som i likhet med forslag til søknad er lagt ved saken.

Økonomiske konsekvenser

I den administrative rapporten er det gjort rede for økonomiske konsekvenser av en deling av Innlandet fylkeskommune. Økonomien er grunnlaget for at fylkeskommunen kan yte gode tjenester, ivareta lovpålagte oppgaver og videreutvikle rollen som samfunnsutvikler. De økonomiske vurderingene knyttes til midlertidige kostnader, fremtidig inntektsnivå for de nye fylkeskommunene, samt til det økonomiske oppgjøret når det gjelder eiendeler, gjeld og fondsmidler. En deling vil medføre en del omstillingskostnader, men dette er vanskelig å beregne. Det er i denne utredningen pekt på de områdene som med stor sannsynlighet vil få omstillingskostnader, men uten at dette er tallfestet.

Det har vært gjort beregninger for å anslå nivået på frie inntekter for de nye fylkeskommunene. Begge fylkeskommuner vil få lavere frie inntekter fremover på grunn av svak demografisk utvikling sammenlignet med resten av landet. Hedmark fylkeskommune vil få en mindre nedgang i frie inntekter enn Oppland fylkeskommune. Andelsmessig er det beregnet at Hedmark fylkeskommune får ca. 53 % og Oppland fylkeskommune ca. 47 % av inntektene som ellers ville tilfalt Innlandet fylkeskommune, frem mot 2030.

Gjeld og eiendeler må fordeles etter geografi. Basert på sum gjeld ved sammenslåingstidspunktet og fordelingen av investeringer i perioden 2020 – 2023, er det beregnet at gjeldsandelen vil fordeles med ca. 50,8 % til Hedmark fylkeskommune og 49,2 % til Oppland fylkeskommune ved utgangen av 2023. Gjeldsgraden blir imidlertid lavere for Hedmark fylkeskommune, fordi inntektene sannsynligvis blir høyere. Anslaget på gjeldsgrad er på 74 % for Hedmark fylkeskommune og 81 % for Oppland fylkeskommune. Fordeling av fondsmidler kan bli utfordrende. Hedmark fylkeskommune hadde en fondsandel på 65,9 % og Oppland på 34,1 % pr. 31.12.2019. Hvordan dette skal sees opp mot dagens totale fondsmidler og etableringen av nye fond i 2020 – 2023, må det sees nærmere på.

Rettslige rammebetingelser

Ettersom inndelingsloven i mindre grad har regler som regulerer deling av fylkeskommuner, har departementet mulighet til å lage en forskrift med regler for hvordan delingen av Innlandet fylkeskommune skal foregå. I brev fra departementet dater 12. november 2021 fremgår det at departementet vil legge opp til dialog med fylkeskommunene om hva det er behov for å regulere i forskrift og at forskriftene vil bli utarbeidet i samarbeid med den enkelte fylkeskommune. Et viktig forhold som må avklares, er det økonomiske oppgjøret når Innlandet fylkeskommune skal deles. Inndelingsloven har skissert deling ut fra visse prinsipper. Dette vil kunne skape problemer, da loven legger opp til deling etter at de nye fylkene er opprettet. Dersom fylkestinget i Innlandet fylkeskommune kommer frem til et forslag til løsning om hvordan det økonomiske oppgjøret blir, må inndelingsloven § 18 mest

sannsynlig forstås slik at fylkestingene i de nye fylkeskommunene må godkjenne en avtale om det økonomiske oppgjøret.

En deling av Innlandet fylkeskommune vil ha flere rettslige konsekvenser, som vil medføre en rekke spørsmål og behov for avklaringer. Det gjelder blant annet organisatoriske spørsmål knyttet til samferdsel, ettersom ansvaret for å forvalte og bygge ut fylkesvegnettet ble flyttet fra Statens vegvesen til fylkeskommunene med regionreformen. Her ble det forutsatt større fylkeskommuner. Reglene i vegloven tar likevel utgangspunkt i den fylkeskommunale organiseringen som til enhver tid foreligger. En deling av Innlandet fylkeskommune må bygge på en forutsetning om at også de nye fylkeskommunene er i stand til å oppfylle de plikter som fremgår av lovverket på samferdselsområdet. Videre vil en deling også føre til en rekke arbeidsrettslige spørsmålene knyttet til ansatte i Innlandet fylkeskommune som må avklares. Deling vil også få økonomiske konsekvenser, hvor det er viktig med klare regler som regulerer dette på en best mulig måte. Til slutt vil delingen også få rettslige konsekvenser for inngåtte rammeavtaler og andre avtaler.

Rollen som samfunnsutvikler

Den regionale samhandlingen i Innlandet foregår på flere arenaer, herunder det regionale partnerskapet, regionalt planforum, Agenda Innlandet og møter/partnerskap med kommuner og næringsliv. Partnerskapet har også rollen som kompetanseforum Innlandet, som skal avdekke og konkretisere kompetansebehovet i fylket gjennom å ha utarbeidet et kunnskapsgrunnlag og innhente innspill fra bransjer og regioner. Kompetanseforum skal gjennom ulike tiltak sikre bedre tilgang til kompetent arbeidskraft og bidra til en kompetanseutvikling som møter nærings- og samfunnslivets behov. I Innlandet er det flere aktører som har slått seg sammen på tvers av de to tidligere fylkesgrensene. Innlandet fylkeskommune har inngått samarbeidsavtaler med viktige innlandsaktører blant annet på kompetansefeltet. En deling av Innlandet vil endre sammensetting og partnerskapet, og medføre behov for å reforhandle inngåtte samarbeidsavtaler. Samarbeidsarenaer kan videreføres, men der hvor andre aktører møter som innlandsaktører, må de to nye fylkeskommunene møte som to selvstendige aktører. De to nye fylkeskommunene kan samhandle tett, men det kan tenkes at de to fylkeskommunene kan ha noe ulike prioriteringer, mål og strategier. En deling vil også kunne risikere at fagmiljøene blir mindre og mer splittede, og spørsmålet vil være om to nye fylkeskommuner i samme grad som Innlandet fylkeskommune vil kunne prioritere og ha kapasitet til å følge opp og understøtte partnerskap og nettverk.

Konsekvenser for samfunnsutvikling og tjenesteytingen

Samfunnsutvikling og tjenesteyting er mer utfyllende presentert i saken som lå til behandling 7. desember, samt i utredning om deling. Begge disse dokumentene er vedlagt saken.

Basisen i tjenesteproduksjonen ute i de videregående skolene blir i mindre grad direkte berørt av en deling av Innlandet fylkeskommune. Men delingen vil likevel få noen konsekvenser for tjenesteytingen. På kompetanseområdet er det igangsatt samordningsprosesser og et vedtak om deling vil kunne påvirke disse prosessene.. En deling vil kunne medføre utfordringer knyttet til å realisere deler av den nye strukturen i fag- og yrkesopplæringen, ettersom to fylkeskommuner gir hver for seg færre elever og dermed vanskeligere å sette i gang mindre opplæringstilbud.

For tannhelsetjenesten som fylkeskommunen har ansvaret for, vil ikke en deling få konsekvenser for kvalitet eller tilgang på tjenesten.

Innenfor kulturområdet er det gjennomført en rekke harmoniseringstiltak for å samordne organisering og virkemidler. En del av dette vil kunne tilpasses ny fylkesstruktur, men en deling vil gjøre det krevende med større ressurskrevende satsinger. På kulturarvfeltet har samling av fagfolk i et større fagmiljø vært avgjørende for å løse de nye oppgavene fra Riksantikvaren.

Også på næringsområdet har sammenslåingen av Hedmark og Oppland resultert i et sterkere kompetansemiljø. Og siden Innlandet deler regionale, næringsmessige fortrinn, gir dette muligheter til å koordinere felles satsinger, slik at fylkeskommunen i større grad kan bidra faglig og ressursmessig både med hensyn til kompetanse og medfinansiering. Innlandet er et fylke med store avstander og det er utfordrende med fysisk tilstedeværelse og kontakt med kommuner og næringsaktører.

Fylkeskommunen ivaretar oppgaver som regional planlegging, statistikk og analyse, klima og miljø. En deling av Innlandet fylkeskommune vil også innenfor disse områdene kunne svekke fagmiljøene. På noen områder som analyse og klima og miljø, har fagmiljøene vært marginale i de to tidligere fylkeskommunene.

På områder som gjelder veiledning av kommuner i plansaker, samt oppfølging av 10 interkommunale råd, er det imidlertid krevende med store geografiske avstander.

En deling av Innlandet fylkeskommune vil på samferdselsområdet, særlig innenfor vegadministrasjon, føre til at fagmiljøene blir mer sårbare enn de er i dag, og i en overgangsfase vil det være en risiko for å ikke ha tilstrekkelig med kompetanse til å løse oppgavene. Dette kan muligens løses ved å ta i bruk overgangsordninger og oppbygging av fagmiljøene i de to nye fylkeskommunene frem mot delingen. Alternativt kan det benyttes innleid personell og kompetanse. Det er stor konkurranse om arbeidskraft innenfor vegsektoren, og det er en risiko for at ansatte søker andre jobber.

For kollektivtransporten, som i dag er organisert i Innlandstrafikk, er det mulig med en tilbakeføring til to kollektivselskaper i to nye fylkeskommuner. Dette vil imidlertid medføre en oppbemanning med tilhørende økte kostnader. En deling vil kunne bli ivaretatt på en tilfredsstillende måte av de to nye fylkeskommunene med bakgrunn i erfaringene fra Hedmark og Oppland. Det er også mulig å videreføre Innlandstrafikk som et interkommunalt foretak.

Konsekvenser for myndighetsutøvelse

Fylkeskommunen er myndighetsutøver på en rekke forskjellige fagfelt, blant annet innenfor samferdsel, vannforvaltning, kulturarv og regionalplanlegging. En oppdeling av Innlandet fylkeskommune vil føre til mindre fagmiljøer for de fleste fagområder hvor fylkeskommunen er myndighetsutøver. Det vil gi mer sårbarhet i oppgaveløsningen og risiko for dårligere kapasitet til å ivareta myndighetsoppgaver, spesielt i fagmiljøene der det er få ansatte i dagens organisasjon.

Konsekvenser for demokrati

En oppdeling av Innlandet fylkeskommune vil ha både positive og negative konsekvenser for demokratiet. Ved en deling av Innlandet fylkeskommune vil det bli krevende å fatte gode vedtak og prioritere ressurser til det beste for innbyggerne frem til delingen er gjennomført og de to nye fylkeskommunene har trått i kraft. Ved en deling av Innlandet fylkeskommune vil det

bli en bedre representasjon mellom innbyggerne og de valgte representantene i de to nye fylkeskommunene. Politikerne vil kunne ha større lokalkunnskap og dermed bedre forutsetninger til å sette seg inn i lokale problemstillinger. Ved å dele fylkeskommunen vil innbyggerne kunne oppleve større geografisk nærhet til prosessene og sakene som behandles politisk i fylkeskommunen. På den andre siden vil en deling av Innlandet fylkeskommune svekke muligheten til en samlet og koordinert påvirkning på nasjonale prosesser og beslutninger.

Konsekvenser for IKT og digitaliseringsområdet

Ved sammenslåingen til Innlandet fylkeskommune har det vært gjort betydelige investeringer og oppgraderinger på IKT- og digitaliseringsområdet. Eldre plattformer er blitt avviklet, og nye IKT-plattformer og -tjenester er etablert. Det er ikke mulig å gå tilbake til tidligere plattformer og tjenester på grunn av tekniske og avtalemessige forhold.

Ved en deling av Innlandet fylkeskommune vil det være ulike alternative løsninger for etablering av IKT-infrastruktur og fagsystemer i de to nye fylkeskommunene. For det første er det mulig å splitte i to fylkeskommuner hvor blant annet alle nye løsninger etableres hver for seg i de to nye fylkeskommunene og hvor den eksisterende Innlandetplattformen avvikles. For det andre er det mulig at den ene av de to nye fylkeskommunene kjøper tjenester av den andre. For det tredje vil en mulighet være å opprette fellesfunksjoner med andre sentrale enheter for begge fylkeskommunene. Det innebærer at fagsystemene vil være de samme, logisk oppdelt fra hverandre for å ivareta at det er to ulike virksomheter. Organisering av IKT- og digitaliseringsområdet etter denne løsningen vil gjøres i et samarbeid hvor ressurser til drift, forvaltning og utvikling deles mellom fylkeskommunene.

Konsekvenser for fylkeskommunen som organisasjon og arbeidsgiver

Det har vært utfordrende å etablere Innlandet fylkeskommune med en krevende omstilling for de ansatte, pågående arbeid med harmonisering av systemer og praksis og situasjonen med covid19. Ved en deling vil de ansatte måtte gå gjennom en ny omstilling. Dette vil kunne medføre belastning for medarbeidere, og det er en risiko knyttet til medarbeideres motivasjon og prestasjoner. Samtidig vil noen også kunne se nye muligheter ved en omstilling.

Gevinster som er oppnådd gjennom effektivisering og spesialisering, kan gå tapt ved en deling av Innlandet fylkeskommune. Dette kan få konsekvenser i form av økte administrative utgifter. Ansatte kan imidlertid oppleve det som en fordel å være ansatt i en mindre organisasjon, som er mer oversiktlig og lettere å drifte. To fylkeskommuner vil medføre at det blir færre kommuner, aktører, kolleger, arbeidssteder og ledelsesnivåer å forholde seg til. Dette gjelder spesielt på tjenesteområder med tett kontakt med brukere, der økningen i kompleksitet kan innebære at arbeidet kan oppleves mer byråkratisk og mindre oversiktlig.

Deling av Innlandet fylkeskommune vil utløse arbeidsrettslige spørsmål. Flere deler av Innlandet fylkeskommune vil klart oppfylle de tre vilkårene for at det skal foreligge en virksomhetsoverdragelse. Dette gjelder eksempelvis de videregående skolene og tannklinikken. For dem er det nærliggende å konstatere at virksomheten i det vesentlige vil være upåvirket av overdragelsen. For andre deler av fylkeskommunen kan spørsmålet om arbeidsmiljøloven kap. 16 kommer til anvendelse, være mer tvilsomt. Dette gjelder f.eks. enheter i sentraladministrasjonen med arbeidsoppgaver som ikke korresponderer med de nye fylkesgrensene, men som er fordelt etter andre kriterier enn geografiske. Dette kan også gjelde ansatte innenfor blant annet samferdselsområdet, som i dag har ansvarsoppgaver og arbeidssteder i hele Innlandet fylke.

Dersom fylkestinget vedtar å søke oppløsning av Innlandet fylkeskommune, kan fylkestinget vurdere å be departementet forskriftsfeste at vernet etter arbeidsmiljølovens kapittel 16 skal gjelde for alle ansatte i Innlandet fylkeskommune, jf. inndelingsloven § 17. En oppdeling av dagens fylkeskommune vil medføre et krevende arbeid når det gjelder å ha kontroll på at riktig informasjon, data, objekter og infrastruktur følger med til riktig fylkeskommune, og at tilgangskontrollen er ivaretatt. I tillegg kommer nødvendig kontroll for å ivareta personvernet.

Undersøkelse blant medarbeiderne

Innlandet fylkesting vedtok i møte den 8.-9. desember 2021 å gjennomføre en undersøkelse blant de ansatte når det gjaldt spørsmålet om deling av Innlandet fylkeskommune. Undersøkelsen ble gjennomført av Kantar i perioden 17. – 31. januar 2022. 55 % av de ansatte svarte på undersøkelsen.

Undersøkelsen viste at flertallet av fylkeskommunens ansatte (54 %) ønsker at Innlandet fylkeskommune videreføres. 35 % ønsker deling, mens 11 % ikke tar stilling til spørsmålet. Vurderingene er ikke bastante: Blant dem som ønsker deling er om lag halvparten «svært sikre» i sin sak. Blant dem som ønsker videreføring gjelder det samme for seks av ti.

Når det gjelder bakgrunn til de som har besvart undersøkelsene, så er ønsket om deling sterkest blant:

- de som er over 55 år
 - de som arbeidet i en av fylkeskommunene før sammenslåingen
 - ansatte som arbeider i skole
 - tidligere ansatte i Oppland fylkeskommune
- Andelen menn som ønsker deling er større enn andelen kvinner.

Ønsket om å videreføre Innlandet fylkeskommune er sterkest blant:

- yngre
- ansatte i Samferdsel
- tidligere ansatte i Hedmark fylkeskommune

Når en ser på organisasjonstilhørighet blant de som svarte på undersøkelsen viser denne at ansatte i skole i større utstrekning enn ansatte i administrasjon og samferdsel, ønsker å dele Innlandet fylkeskommune. 39 % fra skole ønsker deling, mens det er 31 % fra administrasjonen og 17 % fra Samferdselsavdelingen som ønsker dette (samferdsel her inkluderer de som jobber utenfor sentraladministrasjonen). 76 % fra Samferdsel og 61 % fra administrasjonen ønsker videreføring av Innlandet

.

	Organisasjonstilhørighet			
	Administrasjon	Skole	Tannklinikk	Samferdsel
Antall intervju	434	1425	136	205
Videreføres	61 %	49 %	49 %	76 %
Deles	31 %	39 %	33 %	17 %
Vet ikke	7 %	13 %	18 %	7 %

I undersøkelsen fremkommer det også at de fleste vil fortsette å jobbe i fylkeskommunen selv om det blir deling. Åtte av ti sier de vil fortsette uansett utfall av delingssaken og seks-syv av ti er helt sikre på å fortsette.

Høringsuttalelser til spørsmålet om deling

Innlandet fylkeskommune sendte 17. desember 2021 ut et brev med invitasjon til høring om eventuell deling av Innlandet fylkeskommune. I brevet ble det vist til vedtak i fylkestinget 8. desember 2021 om å utsette behandlingen av sak om deling av Innlandet fylkeskommune til fylkestingets møte i februar 2022. En oppfølging av vedtaket var å invitere kommuner, organisasjoner, regionråd, kunnskapsinstitusjoner og andre viktige samarbeidsparter til å avgi høringsuttalelse til spørsmålet om å videreføre eller dele Innlandet fylkeskommune. Frist for å uttale seg ble satt til 31. januar 2022. Begrunnelsen for den korte høringsfristen lå i den stramme tidsplanen som er satt for prosessen med å dele opp tvangssammenslåtte fylkeskommuner. I tillegg til den skriftlige høringen, ble det også gjennomført en digital høringskonferanse 3. februar 2022 med god deltakelse fra kommuner, regionale samarbeidsaktører utdanningsinstitusjoner, lag og organisasjoner m.m.

Høringsuttalelsen som er sendt inn, er fortløpende lagt ut på hjemmesiden til Innlandet fylkeskommune, se: <https://innlandetfylke.no/politikk/folkeavstemning-om-innlandet/horing-om-delning-av-innlandet/>

I et vedlegg til denne saken er det gitt en oversikt over innkomne høringsuttalelser med en kort oppsummering av hovedkonklusjonene i uttalelsene.

Kommuner

Kommunene i Innlandet er den viktigste samhandlingsaktøren til fylkeskommunen. Det er etablert flere arenaer for samarbeid med kommunene, blant annet gjennom regionråd/interkommunale politiske råd, og i samfunnsutviklerrollen til fylkeskommunen er samhandlingen med kommunene av svært stor betydning.

Ni av kommunene har som primærstandpunkt at det er resultatet av folkeavstemningen som må legges til grunn for hvorvidt Innlandet skal oppdeles eller videreføres. 10 kommuner mener Innlandet fylkeskommune bør oppdeles, mens 25 kommuner mener Innlandet fylkeskommune bør videreføres.

Det er ellers viktig å merke seg svært mange kommuner som har enten oppdeling eller videreføring av Innlandet fylkeskommune som hovedkonklusjon i sin høringsuttalelse, understreker at resultatet av folkeavstemningen må få betydning for den beslutningen som fylkestinget skal ta om deling eller videreføring av Innlandet fylkeskommune). Det er også flere av kommunene som vil videreføre Innlandet fylkeskommune som understreker at

folkeavstemning, høringsuttalelser og undersøkelsen blant medarbeiderne skal vurderes før en treffer et vedtak.

Videreføring av Innlandet fylkeskommune

Det er 25 kommuner som støtter en videreføring av Innlandet fylkeskommune, og som representerer et klart flertall av innbyggerne i Innlandet. Av disse er det fire som ber om at den rådgivende folkeavstemningen skal vektlegges, og fire som mener folkeavstemning, undersøkelse blant de ansatte, samt høringsinnspill skal vektlegges.

Følgende kommuner mener Innlandet fylkeskommune bør videreføres:

Kommune	Tillegg i vedtak
Nord-Fron	
Sel	Et klart mandat fra den rådgivende folkeavstemningen skal vektlegges
Stor-Elvdal	
Elverum	Ber om at fylkestinget respekterer resultatet av folkeavstemningen
Vågå	Den rådgivende folkeavstemningen skal vektlegges
Alvdal	
Nord-Aurdal	Høringsinnspill, ansattundersøkelse og folkeavstemning må vurderes helhetlig
Gjøvik	
Gausdal	
Øyer	Oppfordre fylkestinget til å respektere flertallet i den rådgivende folkeavstemningen
Lillehammer	
Stange	
Vang	
Åsnes	
Søndre land	
Trysil	
Hamar	
Ringsaker	
Sør-Aurdal	Høringsinnspill, ansattundersøkelse og folkeavstemning må vurderes helhetlig
Lesja	Fylkestinget skal legge vekt på mandatet fra den rådgivende folkeavstemningen. Medarbeiderundersøkelse og høringsuttalelser skal også vektlegges
Løten	
Dovre	
Folldal	
Østre Toten	Høringsinnspill, ansattundersøkelse og folkeavstemning må vurderes helhetlig

I argumentasjonen for videreføring av Innlandet fylkeskommune, legger disse kommunene vekt på:

- Gjennomføring av en prosess med oppdeling av Innlandet fylkeskommune og reetablering av Oppland og Hedmark fylkeskommuner vil være kostnadskrevende og legge beslag på ressurser som med fordel kan nyttes ut videreutvikling av Innlandet og offentlig tjenesteyting (Gjøvik kommune).
- Ved en eventuell tilbakeføring til "gamle Oppland" så vil det være en forskjell fra tidligere ved at Lunner og Jevnaker har meldt overgang til Viken fylkeskommune og ikke lenger er en del av Innlandet fylkeskommune. Det betyr at Oppland har mistet 8 prosent av sine innbyggere, som fører til at en eventuell "ny Oppland " vil få lavere rammetilskudd fra staten (Dovre kommune).
- En oppsplitting vil fort føre til at en vil mangle kompetanse på ulike fagområder, som igjen kan gi økte kostnader i form av behov for nyansettelser. I tillegg vil det trolig være viktig med sterke kompetansemiljø for å kunne håndtere stadig mer komplekse oppgaver fra staten. En større fylkeskommune vil ha bedre forutsetninger for nettopp dette (Nord-Fron kommune).
- Etter en samlet vurdering mener kommunen at Innlandet fylkeskommune bør videreføres. Hensynet til regionens samlede og helhetlige innsats og konkurransekraft på viktige områder som næringsutvikling, samferdsel og klima og miljø er tungtveiende argumenter for å opprettholde Innlandet fylkeskommune som en fremtidsrettet og slagkraftig region (Åsnes kommune).
- Mange små kommuner og et stort geografisk område trenger å stå samlet for å kunne ta en nasjonal posisjon. Det er derfor ønskelig å heller se på flere slike samarbeid i Innlandet framfor å fragmentere og dele opp igjen (Ringsaker kommune).
- Innlandet er allerede godt etablert som funksjonell inndeling i både kulturliv, privat næringsliv og i offentlig forvaltning, i noen sammenhenger også før Innlandet ble ett fylke. Statsforvalteren, Høgskolen i Innlandet, Innovasjon Norge, KS, NHO og LO er bare noen eksempler på dette. Slike samarbeid på tvers av de tidligere fylkesgrensene styrker kompetansen i fagmiljøene og gjør de mer robuste for samlet å styrke Innlandets posisjon i en nasjonal sammenheng (Hamar kommune).
- På bakgrunn av Innlandet fylke kun har fungert i to år etter sammenslåing er det vanskelig å gi en god vurdering av hvor godt det nye fylket har fungert. De siste to årene har i tillegg vært preget av pandemi med omfattende nedstenging også sentraladministrasjon, og de følger dette har for en organisasjon i omstilling (Stange kommune).
- En deling av Innlandet fylkeskommune over i to mindre nye fylkeskommuner vil ikke gi demokratisk gevinst av stor betydning og derfor ikke forsvare den betydelige risikoen for midlertidige eller varige svekkelser i fylkeskommunal samfunnsutvikling, oppgavehåndtering og tjenesteproduksjon (Lillehammer kommune).

Oppdeling av Innlandet fylkeskommune

Følgende 10 kommuner mener Innlandet fylkeskommune bør deles:

Kommune	Tillegg i vedtak
Ringebu	Det forventes at fylkestinget forholder seg til folkeavstemning
Tynset	Oppfordrer til å respektere flertallet i folkeavstemningen
Skjåk	Resultatet av folkeavstemningen skal være retningsgivende
Tolga	
Kongsvinger	Oppfordrer fylkestinget sterkt om at resultatet fra folkeavstemningen må veie tyngst
Eidskog	Resultatet av folkeavstemningen må tillegges avgjørende vekt
Sør-Fron	Forventer at fylkestinget forholder seg til resultatet av den rådgivende folkeavstemningen
Lom	Fylkestinget skal legge vekt på mandatet fra den rådgivende folkeavstemningen. Medarbeiderundersøkelse og høringsuttalelser skal også vektlegges
Grue	Resultatet av folkeavstemningen må tillegges avgjørende vekt
Våler	

Disse kommunene legger vekt på følgende argumenter for oppdeling av Innlandet fylkeskommune:

- Sentraliseringspresset har vorte større i ny stor region. Det er mange døme på arbeidsplasser og tilbud som har vorte trua med nedlegging eller vorte nedlagt etter den nye fylket vart etablert. Fleire linjer på dei videregående skulene i Gudbrandsdalen vart lagt ned utan at kommunane elle regionene vart tatt med i høring om det (Lom kommune).
- Vi ønsker oss en fylkeskommune som spiller enda mer på lag med våre kommuner. Til det kreves en langt mer desentralisert struktur, og mindre sentralt byråkrati. Flere av kommunene i Nord-Østerdal opplever den nye fylkeskommunen som langt mindre dialogorientert og mer distansert og byråkratisk enn det Hedmark Fylkeskommune var (Rendalen kommune).
- Fylkeskommuner som er nærmere folk og hvor de folkevalgte har mulighet til å ha relativt god oversikt over utfordringene de ulike regionene har, er et gode. Det er ikke tilfellet i Innlandet i dag (Tynset kommune).
- Eidskog kommune vil ha større påvirkningskraft i Hedmark fylke. Det er viktig å ha fylkespolitikere med kjennskap og engasjement for vår kommune. Samhandling og samarbeid som er opprettet via Innlandet fylke, kan videreføres i Hedmark og

Oppland fylke. Å drifte et stort Innlandet fylke vil øke byråkratiet, og føre til større kostnader på sikt. Også kostnader for samfunnet og distriktene (Eidskog kommune).

Det er 9 kommuner som ikke har tatt standpunkt eller mener beslutningen må ta utgangspunktet i resultatet av folkeavstemningen:

Kommune	Ikke tatt standpunkt/følge resultat av folkeavstemning	
Os	Ikke tatt standpunkt	
Gran	Resultat av folkeavstemning	Ber fylkeskommunen følge resultatet av folkeavstemningen
Etnedal	Resultat av folkeavstemning	Stiller seg bak resultatet i den rådgivende folkeavstemningen
Nordre Land	Resultat av folkeavstemning	Anbefaler at fylkestinget forholder seg til den rådgivende folkeavstemningen
Åmot	Resultat av folkeavstemning	Utfallet av folkeavstemningen må veie tyngst
Nord-Odal	Ingen innspill	
Vestre Slidre	Resultat av folkeavstemning	Folkeavstemningen i Vestre Slidre kommune er anbefalingen
Rendalen	Resultat av folkeavstemning	Forventer at fylkestinget forholder seg til resultatet av den rådgivende folkeavstemningen
Sør-Odal	Ikke tatt standpunkt	

Lag, foreninger og organisasjoner

Det er i alt kommet inn 24 uttalelser fra lag, foreninger og organisasjoner. 7 av disse vil videreføre Innlandet fylkeskommune, mens fire går for oppdeling. Tre mener det vil være riktig å avvente resultatet av folkeavstemningen.

Organisasjonene som vil videreføre Innlandet fylkeskommune legger blant annet vekt på:

- at det gamle Hedmark og Oppland står sterkere sammen enn hver for seg når fremtidens utfordringer skal møtes (AUF Innlandet),
- at våre samarbeidspartnere i fylkeskommunen, både politisk og administrativt, har fått mer kraftfulle og større fagmiljø rundt seg i saker som berører idretten i Innlandet etter regionaliseringen (Innlandet Idrettskrets),
- at bruken av ressurser til en eventuell ny omstilling med tilbakeføring av tidligere fylkesinndeling ansees ikke som riktig utnyttelse av tilgjengelige ressurser (Elverum Høyre)

På den andre siden mener organisasjonene som vil dele Innlandet:

- at Innlandet er et overdimensjonert fylke, som er udemokratisk opprettet mot folks vilje og at avstand til makta er lengre enn før (Hedmark og Oppland Senterungdom),
- at de økonomiske ressursene som skal til for å dele opp Innlandet er vel anvendt midler, spesielt med tanke på å styrke fylkeskommunen som demokratisk arena og gjøre den mere relevant for alle, innbyggere så vel som kommuner (Rødt Ringsaker).

Regionale og nasjonale aktører

Det er kommet inn 16 uttalelser fra regionale og nasjonale aktører. Av disse har seks kun generelle kommentarer og tar ikke stilling til spørsmålet om videreføring eller deling av Innlandet fylkeskommune. Blant disse er Sykehuset Innlandet, Voksenopplæringsforbundet (VOFO) og NVE.

Ni aktører mener Innlandet fylkeskommune bør videreføres, blant annet NTNU, Høgskolen Innlandet, Innlandet politidistrikt, NAV Innlandet og NHO. Disse legger vekt på:

- at en samarbeidsavtale med et felles fylke er enklere å koordinere og har større mulighet for å lykkes, og at prioriterte satsingsområder for NTNU er svært sentrale for en god samfunnsutvikling i Innlandet, og et samarbeide mellom NTNU og en sterk fylkeskommune vil ikke minst kunne bidra til å løfte Innlandet til å bli en ledende region innen disse områdene (NTNU),
- at Innlandet fylkeskommune, tross kort virketid, har tatt en tydelig rolle som samfunnsutvikler bl.a. gjennom arbeidet med planprogrammet, etablering av det regionale partnerskapet, samt et kompetanseforum hvor viktige samfunnsaktører er representert, og at Innlandet har store samfunnsmessige utfordringer som best kan løses gjennom et forsterket samarbeid mellom mange aktører så vel private som offentlige (NAV Innlandet)
- at Innlandet fylkeskommune har jobbet godt med å etablere den nye regionen, og at i møte med fylkeskommunen, oppleves sterkere fagmiljøer som har bredere kunnskap og kompetanse for Innlandet (NHO).

Interkommunalt politisk råd for Nord-Østerdal vil ikke komme med en klar anbefaling om å oppløse eller videreføre dagens fylkeskommune, men at man tar på alvor det signalet som befolkningen gir gjennom en folkeavstemning og lytter til det rådet man får.

Fylkeskommunale og kommunale råd

Det er også flere fylkeskommunale og kommunale råd som har avgitt høringsuttalelse. Ungdommens fylkesting, Flerkulturelt råd og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne ønsker en videreføring av Innlandet fylkeskommune. Utover dette er det fire råd som har gitt uttalelse om utviklingen av den digitale folkeavstemningen, blant annet Innlandet fylkeskommunes eldreråd og rådet for personer med funksjonsnedsettelse i Gjøvik kommune.

Andre uttalelser

Det er også privatpersoner som har sendt inn høringsuttalelse som både er relatert til gjennomføringen av folkeavstemningen og spørsmålet om deling eller videreføring av Innlandet fylkeskommune. I tillegg til innkomne høringsuttalelser har Innlandet fylkeskommune mottatt en rekke henvendelser med meningsyttringer både i sosiale medier og på telefon.

Høringsmøte 3. februar

Det ble gjennomført et digitalt høringsmøte den 3. februar og det var påmeldt 33 personer til møtet.

De som vil dele Innlandet og ha Hedmark og Oppland tilbake, argumenterte i stor grad for økt demokrati (nærhet til politikerne) og mot lange avstander.

Både de som har landet på å beholde Innlandet, og de som har gjort vedtak om at de ønsker en deling, signaliserte at saken har flere sider. Det ble blant annet pekt på geografi og nærhet og bekymring for å miste to valgdistrikt ved stortingsvalgene på den ene siden, og

konsekvensene av at fylkeskommunen eventuelt må bruke tid og ressurser på interne prosesser, samt et svekket utgangspunkt med et Hadeland i minus på den andre siden. Blant kommunene var det også flere som signaliserte at de ønsker å stille seg bak flertallet i folkeavstemningen.

Det store flertallet av de påmeldte i den digitale høringen, talte for å beholde Innlandet. Forkjemperne for videreføring – av dem mange organisasjoner med samme geografiske grenser som fylkeskommunen – pekte på at et større fylke har større muskler til å løse de store samfunnsoppgavene. Det ble også argumentert for sterkere fagmiljø, økonomi, fordelene av å kunne forholde seg til én fylkeskommune og bedre muligheter for gjennomslag nasjonalt.

Folkeavstemning

Innlandet fylkesting vedtok følgende i fylkestinget 8.-9. desember 2021: «Fylkeskommunen skal gjennomføre en rådgivende folkeavstemning om en eventuell oppløsning av Innlandet fylkeskommune før endelig vedtak i februar 2022». Adgangen til å holde lokale rådgivende folkeavstemninger, er hjemlet i kommuneloven § 12- 2.

I sitt møte 21. desember (sak 3/21) vedtok valgstyret for folkeavstemningen at denne skulle gjennomføres ved elektronisk stemmegivning. Valget skulle gjennomføres i perioden 10. til 17. februar, og resultatet offentliggjøres kl. 17.00 den 17. februar.

46,7 % av de stemmeberettigede avla stemme. Valgoppslutningen var størst i Oppland, med 48,0 prosent (69 616 stemmer), mens 45,6 prosent (76 362 stemmer) har stemt i Hedmark. Det var 50,8 % som ønsket Hedmark og Oppland tilbake, mens det var 48,2 prosent som ønsket å videreføre Innlandet. Det var 3738 stemmer som skilte de to alternativene.

Et flertall av innbyggerne i gamle Hedmark ønsker å beholde Innlandet – med stemmetallene 54,7 mot 44,2 prosent, mens resultatet i Oppland er motsatt. Der ønsker flertallet de gamle fylkene tilbake, med tallene 58,0 mot 41,0 prosent.

I 37 kommuner var det flertall for å dele.

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren la den 4. november 2021 fram en sak til Fylkestinget om hvorvidt Innlandet fylkeskommune bør videreføres eller deles. Innstillingen var å ikke sette i gang en prosess med søknad om oppdeling av Innlandet fylkeskommune. I fylkestingsmøtet 8.-9. desember ble saken utsatt, og det ble fattet vedtak om gjennomføring av en folkeavstemning, høring og medarbeiderspørning for å ha et bredere grunnlag for behandlingen i Fylkestingets møte 23.-24. februar 2022. Nå foreligger resultatene fra alle disse tre prosessene. I tillegg har fylkeskommunedirektøren arbeidet med en mulig søknad om oppdeling, samt et faktagrunnlag som beskriver konsekvensene av en eventuell deling av Innlandet fylkeskommune i to.

Resultatene fra folkeavstemningen, høringen og medarbeiderspørningen peker i ulike retninger. De aller fleste høringsuttalelsene fra både kommuner og organisasjoner peker på at det er mest fornuftig at Innlandet fylkeskommune videreføres, og at en ikke bruker ressurser på å dele. Dog er det mange av kommunene som ber om at folkeavstemningen tillegges vekt. Høringsuttalelsene fra viktige samarbeidsaktører som Høgskolen i Innlandet,

NTNU, NHO og NAV mener Innlandet fylkeskommune bør videreføres. Disse legger vekt på at en samarbeidsavtale med et felles fylke er enklere å koordinere og har større mulighet for å lykkes. Videre pekes det på at Innlandet fylkeskommune, tross kort virketid, har tatt en tydelig rolle som samfunnsutvikler.

Medarbeiderspørningen indikerer at det er mange flere som ønsker videreføring av Innlandet fylkeskommune enn deling. I sentraladministrasjonen, som blir sterkest påvirket ved en eventuell deling, ønsker 6 av 10 videreføring, mens 3 av 10 ønsker deling. Flertallet av medarbeiderne signaliserer for øvrig at de ønsker å fortsette, uavhengig av videreføring eller deling.

Resultatet fra den rådgivende folkeavstemningen gir et flertall for deling, og trekker dermed i en annen retning. De fleste av de stemmeberettigede (53,28 prosent) deltok ikke i folkeavstemningen, som ble gjennomført digitalt. Av de som stemte var det 50,75 prosent som stemte for deling av Innlandet fylkeskommune, og 48,19 prosent som stemte for videreføring. På et overordnet nivå vurderer fylkeskommunedirektøren dette som et veldig jevnt resultat, og ikke noe klart signal fra de som har stemt. Hvis en går inn i tallene på kommunenivå blir imidlertid situasjonen etter fylkeskommunedirektørens vurdering mer komplisert. På kommunenivå er det flertall for deling i 37 av 46 kommuner. Dette synliggjør at det blant Innlandets kommuner kun er flertall for videreføring i 9 kommuner, som i gjennomsnitt har relativt store folketall.

Fylkeskommunedirektøren anbefalte i fylkestingssaken som ble lagt fram for behandling i desember 2021 å videreføre Innlandet fylkeskommune. Hovedbegrunnelsene da var at en med Innlandet fylkeskommune hadde fått sterkere fagmiljøer og grunnlag for mer effektiv drift, samt at Innlandet fylkeskommune ville kunne ha større kraft som samfunnsutvikler og kunne ivareta Innlandets interesser bedre nasjonalt. Etter det er det nå fattet vedtak om oppdeling av Vestfold og Telemark fylkeskommune samt at det er sannsynlig at Viken fylkeskommune og Troms og Finnmark fylkeskommune også søkes delt. Etter fylkeskommunedirektørens vurdering vil Innlandet fylkeskommune ved videreføring få en relativt sett enda sterkere nasjonal styrke enn i dag ved videreføring når andre fylkeskommuner deles.

Etter fylkeskommunedirektørens vurdering står de administrative vurderingene som ble gjort i saken som ble lagt fram til fylkestingsmøtet i desember 2021 seg godt. Høringsinnspill fra samarbeidspartene peker på at Innlandet fylkeskommune har fått mer kraft som samfunnsutvikler, og at det er en fornuftig enhet, når veldig mange andre regionale aktører er organisert med samme geografi. Arbeidet med faktagrunnlaget synliggjør også risikofaktorer knyttet til oppdeling, som i hovedsak utdyper vurderingene i den tidligere fylkestingssaken, som ikke ble behandlet. Medarbeidernes syn er også at de fleste ikke ønsker deling.

Ut fra en administrativ vurdering er det flest faktorer som peker på fordeler med å videreføre Innlandet fylkeskommune. Det gir større fagmiljøer og mulighet for effektivitetsgevinster, samt at en slipper en krevende omstillingsperiode, som vil ta flere år å komme gjennom, påføre ulike typer kostnader og hvor fokuset blir noe introvert.

Når det gjelder effektivitet i de politiske beslutningsprosessene, er inntrykket at dette har fungert godt i Innlandet fylkeskommune til nå. Det er usikkert om en deling av fylkeskommunen i to vil innebære at beslutningsprosessene politisk blir enklere.

Svar på spørsmålet om videreføring eller deling av Innlandet fylkeskommune kan være krevende å svare på for mange, da de fleste har lite direkte kontakt med fylkeskommunen. Fylkeskommunen har dessuten vært i en omstillingsprosess samtidig med at vi har hatt en pandemi mesteparten av tiden Innlandet fylkeskommune har eksistert.

For fylkeskommunedirektøren er det vanskelig å vekte betydningen av den rådgivende folkeavstemningen opp mot driftseffektivitet, omstillingsutfordringer, innspill fra høringsrunden og medarbeiderspørningen. Fylkeskommunedirektøren har derfor kommet fram til dette må foretas politisk.

Fylkeskommunedirektøren tillater seg derfor å legge fram to alternative forslag til vedtak, avhengig av om fylkestinget legger en balansert vekt på alle kunnskapskildene, eller om hovedvekten legges på folkeavstemningen.

Konklusjon:

Fylkeskommunedirektøren legger frem to alternative forslag til vedtak:

Alternativ 1:

4. Innlandet fylkeskommune videreføres.
5. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å legge frem en sak for fylkestinget med utgangspunkt i de tilbakemeldinger som har kommet i høringsrunden. Formålet med saken er å videreutvikle Innlandet fylkeskommunes samfunnsutviklerrolle.
6. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å følge opp resultatene av undersøkelsen blant medarbeiderne, med mål om å styrke utvikling av felles kultur og samhandling på tvers av sektorer og fagområder.

Alternativ 2:

6. Fylkestinget søker om deling av Innlandet fylkeskommune. Fylkeskommunedirektøren gis fullmakt til å fullføre søknad om deling. Fylkesordfører sender søknad og utredning om deling til Kommunal- og distriktsdepartementet innen 1. mars 2022.
7. Fylkestinget legger til grunn at delingen gjennomføres etter prinsippene for virksomhetsoverdragelse, slik at en ivaretar ansattes rettigheter.
8. Fylkestinget ber regjeringen om å dekke samtlige kostnader knyttet til delingsprosessen.
9. Fylkestinget ber departementet initiere arbeidet med å utarbeide forskrifter med regler for gjennomføring av delingsprosessen.
10. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å legge frem en sak for fylkestinget i april, hvor det skisseres en prosess for gjennomføring av deling, og hvor det også pekes på muligheter for samarbeid videre, for å sikre fagmiljøer og kostnadseffektivitet.